

"Bu ikinci nefs-i emmârede şuursuz kör hissiyat bulunduğu için, akıl ve kalbin sözlerini anlamıyor ve dinlemiyor ki onlarla ıslah olsun ve kusurunu anlasın..." Devamıyla izah eder misiniz?

"Bu ikinci nefs-i emmârede şuursuz kör hissiyat bulunduğu için, akıl ve kalbin sözlerini anlamıyor ve dinlemiyor ki onlarla ıslah olsun ve kusurunu anlasın. Yalnız tokatlar ve elemelerle nefret edip veya tam bir fedailiğe her hissini maksadına feda etsin. Ve Risale-i Nur'un erkânları gibi, her şeyini, enaniyetini bıraksın."

"Bu acip asırda dehşetli bir aşlamak ve şırıngayla hem hakikî, hem mecazî iki nefs-i emmâre ittifak edip öyle seyyiata, öyle günahlara severek giriyor. Kâinatı hiddete getiriyor. Hattâ kendim, bir dakika zarfında, yirmi paralık bir sıkıntıyla, altmış liralık bir haseneye tercih etmeye çalıştım."(1)

Bilgisayar oyunlarında **level** ya da **aşamalar** vardır, her aşamadan sonra oyun biraz daha zorlaşır. Tabiri yerinde ise nefsin de böyle aşamaları var, insan bu aşamaları geçtikçe nefsin direnci de ona göre artar ve daha da zorlaşır. Ta ki mücadele ve terakki ilanihaye devam edebilsin.

Şayet nefsin aşaması bir yerde bitse, o zaman insanın manen terakki kapısı kapanır ve hayat yeknesak bir vaziyete girer. Bu da dünya ve insanın yaratılış amacına uygun değildir. İkinci nefsin daha dirençli daha söz dinlemez olması bu yüzdendir.

İkinci nefs-i emmarenin en iyi anladığı dil dünyevi tokat ve elemelerdir. Nasihat, ikaz, uyarı gibi soyut şeyleri pek takmıyor ve anlamıyor.

Hakikate göre mecaz çok zayıf düşüyor, ama burada durum tam aksi. "**Daha ziyade söz dinlemez ve daha ziyade ahlâk-ı seyyieyi idame eden**" tâbirleri bu gölge nefsin, nefs-i emmareyi bazen çok gerilerde bıraktığını ifade ediyor. "**Bu da nasıl olur?**" diye bir soru aklımıza gelebilir. Ama biraz dikkat ettiğimizde bunun nice örnekleriyle hayatımızın âdeta kaynaştığını görürüz. Bakıyoruz, nefsimiz bize kumar oynamayı hoş gösteremiyor, içkiyi emredemiyor, "**Namaz kılma.**" diyemiyor. Demek ki, bu konularda nefs-i emmarenin üzerimizde bir hâkimiyeti kalmamış, diyoruz.

O büyük insanlara birkaç hususta da olsa birazcık benzeyebilmenin hazzını

yaşıyoruz. Ama gel gör ki, dünyanın fâni olduğunu çok iyi bildiğimiz ve müminlerin kardeş olduklarına inandığımız halde, bir mümin kardeşimizin eline geçen fâni bir makamı yahut menfaati kıskanmaktan kendimizi alamıyoruz. Kıskançlık damarı bizde hükmedince, iç âlemimiz altüst oluyor, huzurumuz kaybolup gidiyor. **“Dünya öyle bir metâ değil ki, bir nizâa değsin.”** diyen Sadi-i Şirazî’den nice ışık yılı uzaklarda kaldığımızı vicdanımız bize teessüfle haber veriyor. Ama biz kıskançlık damarıyla bu dersi de rahatlıkla kulak ardı edebiliyoruz.

“Bu acip asırda dehşetli bir aşlamak ve şırıngayla hem hakikî, hem mecazî iki nefs-i emmâre ittifak edip öyle seyyiata, öyle günahlara severek giriyor. Kâinatı hiddete getiriyor. Hattâ kendim, bir dakika zarfında, yirmi paralık bir sıkıntıyla, altmış liralık bir haseneye tercih etmeye çalıştım.” Bu asrın insanına hitap eden bir çözüm ve tespittir ki, Nur talebeleri de bu kapsamdadır.

Bu asırda günahlar ve dünya meşgalesi öyle bir teşvik ediliyor ki, âdeta insanlar üstünde ikinci bir nefis cephesi olarak başımıza açılıyor. Tabi bu açılan cephe ile insandaki nefis birleşince, mağlubiyet kaçınılmaz bir hale geliyor. Bu yüzden insanların ekserisi bilerek ve severek kendini ateşe atıyor ve kendini mecbur hissediyor. **Nefse kuvvet veren ikinci bir nefis; muhit ve çevremiz oluyor.**

(1) bk. [Kastamonu Lâhikası, 148. Mektup.](#)